

Ordföranden har ordet

Jag hoppas att sommaren har varit solig, varm och härlig på alla vis. Själv har jag mest varit nere på Kanaan och tillbringat min tid med att hålla upp kaffe åt alla mina gäster. Några sköna bad har det också blivit tid för. På Kanaans veranda har jag många tillfällen att sprida kunskap och information om vår fantastiska hembygd där Kvarnvikens kvarn är en av våra historiska platser. Naturen, djurlivet och det stora utbudet av friluftaktiviteter inom vårt blivande naturreservat är något som är viktigt att värna om och bevara. Vi har fått många nya medlemmar till vår förening i år, vilket är mycket trevligt. Ju fler desto bättre, tänk om alla medlemmar kunde värva varsin ny medlem till år 2002.

Vi kommer att marknadsföra oss på ett bredare sätt inför kommande säsong. Redan den 13 november 2001 finns vi tillgängliga på Internet via en hemsida (se sidan 7) som länsstyrelsen arbetat fram med hjälp av material från VHG. Där kommer man att få information om Kvarnvikens kvarn. Historik, bilder, bokningsmöjligheter och hur man blir medlem. Vi hoppas mycket på hemsidan. En folder om kvarnen håller också på att framställas. Vykort och bildspel är andra projekt vi jobbar med

inom styrelsen. Vi är medvetna om att vi inte har haft så många programpunkter att bjuda medlemmarna på. Det ska vi försöka att bli bättre på till nästa år. En programansvarig inom styrelsen står högt på vår önskelista.

Det mesta av vår energi har gått åt till arbetet med kvarnen och dess renovering. Vi har haft många besök och visningar på kvarnen under året. Allt från en regeringsdelegation i januari till öppet hus och skolklasser samt företag.

Själv firar jag två jubileum nästa år, 50 år sedan jag flyttade till Blackeberg och 25 år på Kanaans Café. Det kommer att firas på något sätt men det återkommer jag till vid senare tillfälle. Hur som helst önskar jag er välkomna den 29 november till vårt medlemsmöte i Västerorts kyrkans lokaler på Ångermannagatan i Vällingby.

Till sist hoppas jag att vi alla får en bra avslutning på ett år som har skakat om oss på många vis. En vit jul och nyår önskar jag er alla.

Väl mött
Leif Kalén

En historisk och intressant dag den 7 november 2001

Idag har jag varit på ett mycket givande besök tillsammans med Inga Junhem. Hon arbetar på Swedish Match där hon bl a ansvarar för tobaksmuséet vid Skansen. Vår gemensamma nämnare är Knut Ljunglöf och hans familj.

Vår färd började på morgonen från Hässelby och vårt mål var Johannesgatan i Uppsala, där vi stämt möte med Lars Roth. Lars Roth bodde med sin familj på Kanaans gård mellan 1925 och 1931. Lars far var riksbankschefen Ivar Roth (1929-1948). Familjen var mycket god vän med Robert Ljunglöf av vilken man hyrde Kanaan.

Andra personer i familjens vänskrets var Ellen Key, som bodde några veckor på Kanaan sommaren 1925 och Ivar Kreuger, den kände finansman vars öde de flesta känner.

Lars Roth är en mycket enkel och trevlig man, tillika en mycket god berättare. Lars tillhör jesuitorden sedan 1945, då han blev landets första ordensbroder. Under många år var han verksam i

Vatikanstaten och skötte därifrån de skandinaviska radioutsändningarna över världen. Den nuvarande påven, Johannes Paulus II är en mycket god vän, genom åren har de träffats många gånger på tu man hand.

Mer att läsa om Lars finns i boken "Det hände på vägen till Rom" som han skrivit.

Leif Kahlén

Familjen Ivar Roth med vännerna fam Johan Wulsberg på verandan till nuvarande Kanaans Café en härlig sommar dag 1927. Lars Roth i mitten i hög hatt.

Lars Roth, en lika härlig dag i Uppsala den 7 november 2001.

Sven Mellström och Barbro Noresson

Namnändringar i området

Den dåvarande ordföranden i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Barbro Noresson besökte Kvarnviken den 16 juni för att få föreningens förslag om namnändring i området. Vi vill bland annat att "Snuskungen" Knut Ljunglöf ska få en egen plats, stig, gata eller liknande i området. Knut Ljunglöf ägde och förvaltrade områden som nu sorterar under Hässelby-Vällingby stadsdel. Vi vill också att det ursprungliga namnet Kvarnsjön återtas, idag heter det Räcksta träsk samt att Räcksta begravningsplats minneslund får de historiska namnet Minneslundan Oljeberget.

Arbeten i Kvarnviken 2001

Under 2001 har vi fortsatt med upprustning och renovering av husen i Kvarnviken, med stöd av Länsstyrelsen och Stockholms stad. Vi har fortsatt som tidigare med i första hand utvändiga arbeten, t ex målning av kvarntaket som nu också har fått tillbaka sin grå originalfärg. Magasinstransportörens tak har också fått en ordentlig ansiktslyftning.

Arbetena med kvarnens fönster har fortsatt under året, men fortfarande återstår några fönster att re-

novera. Magasinet håller nu på att återfå sina fönster, istället för de fula fönsterluckorna. Bottenvåningen kommer att ha fönsterluckor tills vidare av inbrottsynpunkt, men snyggare än de som finns där idag. Den provisoriska presenningsväggen på torkladan är nu ersatt med en riktig brädvägg. Frivattenrännans stensättning intill torkladan är också uppriktad.

Under våren rensade vi bort ganska mycket lövsly runt dammen

och längs rännan. Förhoppningsvis kan vi fortsätta rensa sly nedanför kvarnen mot sjön under hösten.

Just nu håller vi på att färdigställa taket på såguset. Vi har bytt plåten till sinuskorregerad galvad plåt, som det var från början. 13 av de 23 takbalkarna har vi fått lov att byta pga röta och husbock. Bron från vägen har också fått nya balkar. Det här arbetet har varit det största som vi gjort hittills i Kvarnviken, så det känns skönt att det snart är klart.

Några övriga mindre jobb som vi gjort under året:

- Färdigställande av elbelysning i magasinet
- Uppriktning av magasintransportören
- Renovering av räcket på dammbyggnaden
- Renovering av taket på spån-elevatorn

Björn Mellström

Kvarnfönstren har fått nya bottenstycken.

Magasinet's nya plåttak, i förgrunden syns transportörens tak.

T.v. Vattnar Björn frivattenrännan?
Vad tror du?

Nytt och läsvärt

Till VHG kommer det en hel del information som vi gärna vill försöka få ut till våra medlemmar. Vi saxar förstås lite ibland och vi börjar med "Seniorboende utöver det vanliga". I Svenska Bostäders tidskrift nr 3/september 2001 berättar man om den nya bebyggelsen vid Räcksta träsk eller Kvarnsjön som den hette för 100 år sedan.

"I Grimsta, väster om Stockholm, bygger Svenska Bostäder 50 seniorlägenheter. Det handlar om lägenheter med rymd, ljus och geditaget materialval. Husen kommer att ligga vid Räcksta träsk med fina promenadstråk och nära till både friluftsbad och småbåtshamn". Kanske kommer nya Grimstafolket även att hitta till Kvarnen! Inflyttning lär ske under sommaren 2002. Intresserad? Ring Svenska Bostäder bara!

Sveriges Hembygdsförbund ger ut en liten fin tidskrift som heter "Bygd och Natur". Nr 4/2001 kom ut nyligen och på slutet skriver man om "ny litteratur" bl a om "Färö i våra hjärtan", en artikel som ordföranden i Stockholms läns hembygdsförbund, Göran Furuland, skrivit. För att väcka Ert intresse citeras här bara början

"Färö - den egensinniga ön, Färö hembygdsförenings förlag". Även om böckerna om Gotland är många så måste man ändå betrakta utgivningen av den nya boken om Färö som en unik händelse. Litteraturen om Färö är spännande och mångsidig, skriven både av gotlänningar och fastlänningar. Nu har Färö hembygdsförening, med stöd från en rad bidragsgivare, lyckats skupa den absoluta boken om den sägenomsprungna ön.

Göran Furuland avslutar sin recension av den nära fyrahundra sidor tjocka boken med att "som besökare måste vi ta hänsyn vart vi än kommer. Om man läser Färöboken är det så mycket lättare att förstå och den ger en djup läsupplevelse." Kontakta gärna biblioteket eller Färö hembygdsförenings förlag förstås!

I samma tidskrift, men nr 3/2001, skriver Kjell Nilsson, länsförbundet, om att nu går att läsa svår, handstil med hjälp av dator. "Paleografi Studier i handskriftsläsning. SVAR. Riksarkivet."

Den som första gången kommer i kontakt med gamla arkivhandlingar kan lätt bli avskräckt av den främmande skriften. Bokstäverna stämmer inte med våra och det finns obegripliga förkortningar,

stavningen är annorlunda och inte heller konsekvent. Det kan då vara lätt att tappa sugen, men gör inte det, bra hjälp finns att få, Paleografi, som läran om skriften heter, har behandlats i ett antal böcker. Nu har den nya tekniken vunnit insteg även i detta ämne och sex cd-romskivor har givits ut av SVAR, Riksarkivets avdelning i Ramsele. Detta enligt Kjell Nilsson i Stockholms läns hembygdsförbund.

Beril Melin

Medlemsmöte

Västerortskyrkan
Ångermannagatan Vällingby

29 november
klockan 19.00

På programmet står:
Stadgeändring
Filmvisning
Kaffe med dopp och underhållning

I STOCKHOLMS LÄN

Välkomna till invigningen
av webbportalen

Industrihistoria i Stockholms län

www.lansmuseum.a.se/industri

Portalen syftar till att lyfta fram länets rika industrihistoria bland annat i form av ett antal besöksmål, arkiv och museer. Tanken är också att väcka intresse för och möjliggöra fördjupade studier kring länets industri.

Invigning med öppet hus på Almgrens sidenväveri, Repslagargatan 15, Stockholm, 13 november, kl. 15.00 – 18.00.

Program

15.30-16.15 Invigning av portalen - *Erik Hofrén*
Projektet "Industrihistoria i Stockholms län" -
Ann-Charlotte Backlund
Almgrens sidenväveri - *Björn Hallerdt*

17.00-17.30 Bevarandekampen - *Fred Andersson, Pythagoras*
Wira-spelen - *musikunderhållning*

Passa på att själv prova webben och besöka Almgrens unika industrimiljö!

Vi bjuder på lättare förtäring.

Ann-Charlotte Backlund
Länsantikvarie

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

Nätverket för industrisamhällets arv i Stockholms län

Industriforskningens arkiv och bibliotek - ITH, Teknik - U. Vetenskapsrådet, Besöksniummelforskning - Länsstyrelsen i Stockholms län
Mellnäs Nordiska museer - Tekniskt museum - Stockholms företagshistória - Stockholms läns hembygdförbund - Stockholms
läns museum - Stockholms länsarkiv - Stockholms Maritimuseum

VHG i cyberrymden

Som synes av motstående sida in-vigs webbportalen för arbetslivs-museum den 13 november. Gillet har bistått med både bilder och fakta i uppbyggandet av portalen. Det blir inte precis en medlems-hemsida för vår förening men väl en plats i cyberrymden för Kvarn-vikens kvamn.

Planer finns på att föreningen ska ha en medlems-hemsida i egen regi, åtminstone finns planerna i sekreterarens bakhuvud. Vill där-med passa på att presentera mig för er. Jag heter Stefan Lagraeus och är inflyttad Stockholmare, med rötterna i "rikets vagg", Västergötland.

Innan planerna om Gilllets hemsida är förverkligade så har ni nedan några tips på andra webbsidor som kompletterar artiklarna i detta nummer av Hembygdsnytt.

Tobaks- och tändsticksmuséet
www.alltomstockholm.tv4.se/EN/STOSE/0004/16/51/1.html

Jesuitorden i Sverige
www.catholic.se/jesuit/

Sveriges hembygdsförbund
www.hembygd.se/

Hässelby-Vällingby stadsdels-nämnd
www.hasselby.stockholm.se/

Styrelsen år 2001

Ordförande	Leif Kalén
Vice ordf.	Björn Mellström
Kassör	Bertil Melin
Sekreterare	Stefan Lagraeus
Ledamöter	Sven Mellström Stig Eriksson
Suppleanter	Marguerite Strindsjö Sten Sörstadius Per-Arne Forsberg Lennart Annerstedt

Utskick

I samma utskick som får Hembygdsnytt får du också ditt medlemskort som du kan visa upp vid medlemsmöte etc. Bilagt är också senaste numret av Ledungen med bl a en artikel om trafikplanerna i vår stadsdel.

Vi gratulerar!

Ebba Kumb, som föddes 31 maj 1907 i mjölnarstugan vid Kvarnvikens kvarn som dotter till mjölnaren Karl Oskar Pettersson. Karl Oskar var under åren 1907-1919 mjölnare i kvarnen. Här ses hon vid ett besök på kvarnen språkandes med länsstyrelsens Carl-Henrik Ankarberg. Exakt på dagen 94 år efter sin födelse, den 31 maj 2001.